

HERVORMINGSPRIORITEIT

De succesvolle pogingen van de huidige regering om -weliswaar onder intense druk van Nederland- het financieel tij te keren kregen een danige knauw door de gevolgen van de Covid-pandemie. Het langdurig wegvallen van een groot deel van de toeristen- en belastinginkomsten maakt Aruba - voorlopig- volledig afhankelijk van de welwillendheid van anderen om te overleven. De Nederlandse steun die Aruba hiertoe ontvangt in combinatie met strakke voorwaarden, maakt het mogelijk om de belangrijkste tekortkomingen die de afgelopen drie decennia het bestuur zo kenmerkten, voor eens en hopelijk altijd structureel uit te bannen. Anderzijds moet er voor worden gewaakt dat niet alle eisen zomaar kunnen worden toegepast. Vergroting van het wederzijds begrip en vertrouwen moet leiden tot het vinden van de juiste balans tussen eisen en mogelijkheden.

Conflict

Intussen speelt zich in Aruba, als vanouds, een ernstig conflict af, dit keer tussen vóór- en tegenstanders van het accepteren van de Nederlandse voorwaarden in ruil voor de te verstrekken bijstand. Met name de 'oudgedienden' die aan de wieg stonden van de Status Aparte, roeren zich fel tegen elke 'inmenging van Nederland in Arubaanse aangelegenheden'. Volgens hen is dat 'verraad aan de autonomie'! Daarbij zien zij over het hoofd dat feitelijk ZIJ zelf 'de autonomie' met structureel ondeugdelijk bestuur dusdanig hebben uitgehold dat die momenteel niet meer als zodanig vol te houden is. Er zal dus inderdaad heel wat moeten veranderen.

Eindelijk...

Tot die conclusie kwam ook de huidige regering. In haar "Nota Hervormingen Aruba" van 15 juni 2020, in eerste instantie opgesteld om tegemoet te komen aan het Nederlands verzoek om eerst zelf de eigen hervormingsplannen aan te geven, stelde de Arubaanse regering 'dat het Land hervormingen niet langer kan uitstellen: het zal op grote schaal moeten gaan hervormen'. Hieruit volgt duidelijk dat er 1. sprake was van veel noodzakelijke hervormingen; 2. dat de beoogde hervormingen reeds lang op de plank lagen en 3. dat het hoog tijd was die eindelijk uit te voeren.

Task Forces

De Nota Hervormingen was echter een eerste aanzet. De grote lijnen werden daarop uitgewerkt door een groot aantal 'Task Forces'. Elk zette op een specifiek gebied de belangrijkste knelpunten en de oplossingen daarvoor op een rij. Het uiteindelijk resultaat was een indrukwekkend geheel van aanbevelingen die de regering een belangrijke leidraad biedt om op veel terreinen concrete hervormingen uit te voeren. Daarbij doet zich echter één grote 'MAAR' voor...

Het grondprobleem

Verschillende Task Forces kwamen er onder meer bij hun documentatieonderzoek achter dat veel probleempunten die zij constateerden en oplossingen die zij daarvoor bedachten, al jaren en soms zelfs decennia geleden al waren benoemd. Dat wekte bij velen de vrees op dat hun inspanningen geen enkel effect zouden hebben "omdat daar toch weer niets mee zou worden gedaan". Maar dit leidde ook tot het besef dat, wil er ooit sprake zijn van succes, de allerbelangrijkste hervorming EERST moet plaats vinden in 'het politieke systeem' zelf! Dát is er immers de oorzaak van dat al de goede aanbevelingen, adviezen en dergelijke nooit in daden werden omgezet. De problemen bleven daardoor doorsudderen en werden alleen maar erger.

Politiek systeem

Onder 'politiek systeem' verstaan we in dit verband: de wijze waarop politiek bedreven wordt. Belangrijke kenmerken in Aruba zijn de politieke patronage (personeelsbenoemingen, toekenning van terreinen en projecten op basis van de politieke kleur), opzettelijk tekortschietend financieel beheer en 'verdachte projecten'. De focus ligt daarbij op persoonlijk en partijbelang. Dit is een cultureel probleem en valt alleen te bestrijden door gericht te werken aan verandering van de mentaliteit en hervorming van de wijze waarop ons democratisch systeem op basis van politieke partijen functioneert. Zolang dit niet ingrijpend verandert, blijven alle goede bedoelingen slechts... goede bedoelingen en blijven ook 'de autonome aspiraties' van Aruba volledig ongeloofwaardig. Noodzakelijke hervormingen op belangrijke gebieden komen dan alleen tot stand door 'ingrijpen van buiten'.